

Zwarte zanger

Je geniet niet alleen van zijn zangstem, maar ook van zijn bijbehorende lichaamstaal. Zijn roep klinkt niet bij iedereen als muziek in de oren, en ook de rest van zijn gedrag is vooral bij boeren en buitenlui niet geliefd. De zwarte kraai staat niet hoog op het lijstje van gewaardeerde vogels.

Ik vind zwarte kraaien prachtige vogels. Ze zijn zo'n 50 centimeter lang met geheel zwarte veren, ogen, poten en snavel. In de vlucht zie je hun mooie gevingerde vleugeltoppen. Ze worden vaak samen met andere kraaiachtigen als figurant ingezet in detectiveseries tijdens scènes op kerkhoven, donkere parken en lugubere landweggetjes. Dat doen ze niet om je van de natuur te laten genieten. Ze willen dat je de relatie legt tussen kraaien en ongeluk. Hun geluid helpt natuurlijk niet mee om dat beeld te veranderen. Het rauwe en krassige "kraah, kraah" hoor je al van verre. Als het mannetje zingt, roept hij drie tot vijf keer achterelkaar "kraah". Bij iedere "kraah" steekt hij zijn kop omhoog, waarna hij een diepe buiging maakt.

Een kraai behoort zelfs tot de zangvogels omdat hij een goed ontwikkelde syrinx heeft. Met dat orgaan aan de onderkant van de luchtpijp zijn veel verschillende geluiden te maken. Meestal blijft het bij die zware roep, maar hij kan ook meer zachte geluidjes uitkraaien.

Sierlijk vliegende zwarte kraai, Saxifraga-Piet Munsterman

De zwarte kraai broedt oorspronkelijk in het boerenland met wat boomgroepen en kleine bosjes. De laatste vijftig jaar heeft hij ook de stad Tilburg ontdekt. In 1978 broeden er al zeker 15 paartjes. Ondertussen zijn nog meer plekken bezet. Nesten worden in grote bomen gebouwd langs wegen, op kerkhoven en in grote tuinen, villawijken en parken.

Het kan zijn dat er in het buitengebied een kraaienschot was en dat ze zijn uitgeweken naar de iets minder gunstige stad. Daar konden ze dan misschien nog een territorium veroveren als alle plekjes al bezet zijn. Eenmaal gevestigd gaan zwarte kraaien niet meer weg. Man en vrouw blijven elkaar ook trouw en verdedigen samen hun eigen broedgebiedje.

Het takkennest bekleden ze van binnen met aarde met daarop mos, haren, touwtjes en andere zachte rommel die ze in de omgeving vinden. Het vrouwtje legt nu gemiddeld zo'n 4 eieren en broedt die de komende drie weken uit. Het mannetje broedt niet, maar als gentleman brengt hij haar op het nest een tijdje een voedzame maaltijd. De jonge

vogels in het nest worden wel door de beide ouders iets meer dan een maand verzorgd. Daarna blijven ze nog wat bedelen en schooien. De jonge uitgevlogen kraaien blijven soms in de buurt van het ouderlijk huis rondhangen. Daarna zwerven ze wel tot vier jaar rond door het Brabantse land voordat ze een vrijgekomen territorium hebben gevonden. Al die jonge vogels zoeken elkaar op en in de winter slapen ze met wel honderden vogels bij elkaar.

Kraaien eten van alles. Je ziet ze op de grond rondlopen als ze op zoek zijn naar zaden, insecten, wormen en allerlei stedelijk afval. Ook aangereden dode dieren langs de straat worden van de tegels geschraapt en opgeslokt. Eieren en jonge vogels vinden ze ook erg lekker. In kleine stadstuintjes komt de wat schuwere kraai meestal niet zo vaak om een vogelnestje uit te halen.

In het buitengebied is de zwarte kraai flink vervolgd omdat hij een schade- en lastpost zou zijn. Hij werd echt zwart gemaakt. Opgehangen als vogelverschrikker moest hij zijn soortgenoten weggagen. Misschien is dat wel zo goed gelukt, dat ze de stad zijn ingevlucht. Als afvalopruimer kunnen we ze goed gebruiken en met een beetje inleving kun je van de zang best wel een opgewekt voorjaarsgevoel krijgen.

Rob Vereijken
maart 2019